

Weinige dagen voor HERMANN was, op den 13^{den} December des vorigen jaars, te *Parijs* overleden, onze Geassocieerde JEAN ANTOINE LETRONNE, Conservator Generaal der Nationale Archiven van Frankrijk, en Hoogleeraar in de Archeologie bij het College de France. De eigenaardigheid van dezen merkwaardigen Geleerde schijnt daardoor bepaald te zijn geworden, dat in hem een uitnemend Fransch karakter, door mathematische studiën bearbeid, de grond is geweest, waarin classische studiën diepe wortelen hebben geschoten. Ten einde zich voor te bereiden voor de Polytechnische School, die beroemde Inrigting, waaraan Frankrijk zoo vele kundige mannen voor de verdediging des lands en het algemeen bestuur te danken heeft, had LETRONNE zich meer dan gewone Wiskundige kennis eigen gemaakt en inzonderheid op Aardrijkskundige studiën zich toegelegd. Toen hij daarna, door de lessen van GAIL, bewaarder van de Grieksche en Latijnsche Handschriften van de Koninklijke Boekerij te *Parijs*, groote vorderingen in het Grieksch had gemaakt, trok hij eerst, door eenige geschriften over oude Aardrijkskunde, de aandacht van het Fransche Instituut, hetwelk hem de voltooiing opdroeg eener Fransche vertaling van STRABO. Deze arbeid was voor hem eene gewichtige oefenschool. Daartoe moesten onderzoekingen gedaan worden niet alleen over taal en geschiedenis, maar inzonderheid ook over de afstandsmaten der Ouden, en niet lang daarna werd hij, ten gevolge eener prijsverhandeling over het Matenstelsel der Egyptenaren, verkozen tot Lid van het Instituut, voordat hij nog zijn dertigste jaar bereikt had, eene in Frankrijk zeldzame onderscheiding. Spoedig gaf hij nu daar een eerste voorbeeld van die onwederlegbare Dialektijk, waarmede hij later meermaalen valsche meeningen op het gebied der oudheidkunde bestreden heeft, of eigene stellingen, die in den beginne wonderspreukig schenen, tot onloochenbare waarheid heeft verheven. De geleerde graaf GARNIER namelijk, had in zijne aantekeningen op de staatshuishoudkundige geschriften van SMITH, en later in een afzonderlijk betoog voor het Fransche Instituut, met veel bekwaamheid een nieuw stelsel voorgedragen omtrent de waarde der muntspeciën bij de Ouden, waardoor de waarde van den Romeinschen Denarius,

en in het algemeen van alle andere munten, ook bij de Grieken en Egyptenaren, veel geringer werd gesteld, dan gewoonlijk was aangenomen. Ter weerlegging van dit gevoelen heeft LETRONNE zich een arbeid getroost, welke ten bewijze strekt — gelijk er trouwens in overvloed zijn — dat de levendigheid van den Franschen geest met een onvermoeibaar geduld bij wetenschappelijke onderzoekingen zeer wel kan gepaard gaan. Niet minder dan 1900 denariën uit het Koninklijk Muntkabinet te *Parijs* heeft hij daartoe nauwkeurig gewogen, vergeleken, in reeksen afgedeeld, en is alzoo gekomen tot onbetwistbare gevolgtrekkingen, waardoor hij niet alleen plaatsen uit oude schrijvers heeft opgehelderd, maar ook de betrekkelijke waarde heeft leeren kennen der edele metalen in verschillende tijden vóór de ontdekking der goud- en zilvermijnen der Nieuwe Wereld. De Verhandeling van LETRONNE *Considérations Générales sur l'évaluation des Monnaies Grecques et Romaines*, is een voorbeeld van de uitmuntende methode, door hem in zijne studiën steeds gevolgd, om, zonder eenige hypothesen aan te nemen, alleen van het bekende tot het onbekende op te klimmen; en zijne zeldzame gave daarin, gepaard aan een onbedriegelijk oordeel, heeft hij later op tallooze wijzen toegepast, in het ontraadselen van grootendeels vergane opschriften en het ophelderen van duistere punten der Oudheidkunde. De levendigheid van zijnen geest heeft zijne voordragt, ook van dorre en ingewikkelde onderwerpen aangenaam en duidelijk doen zijn, en de gemakkelijheid waarmede hij arbeidde, maakte hem de diepste onderzoekingen mogelijk, te midden der afleidingen van het gezellige leven. Groot is het aantal zijner Verhandelingen, deels afzonderlijk, deels in geleerde Tijdschriften en in de werken van het Fransche Instituut uitgegeven. Ten aanzien van de Egyptische oudheid mag zijn naam naast die van CHAMPOLLION genoemd worden. Uit hoofde van zijne Grieksche studiën hebben meer bepaald de Egyptische monumenten uit de tijden der Ptolemeeën zijne aandacht getrokken, en na daarvan vele afzonderlijke punten in onderscheidene Verhandelingen te hebben opgehelderd, had hij het overige van zijn leven bestemd, om al die verschillende frag-

menten tot één groot geheel te ordenen, toen te midden van dien arbeid de dood hem heeft weggerukt in 62-jarigen ouderdom, maar nog in de volle kracht zijner werkzaamheid.

Ware het hier de plaats uitvoeriger te zijn, de ontvouwing der verdiensten van LETRONNE in het rangschikken en plaatsen der Archiven van Frankrijk, van zijne hervorming van de reeds door NAPOLEON ontworpen Charter-school en de werkzaamheden van allerlei aard daarmede verbonden, van zijne persoonlijke hoedanigheden eindelijk, zoude het beeld moeten voltoojen van een Geleerde, die als eene eerbiedwekkende gestalte zich vertoont te midden van den strijd tusschen werkzame bekwaamheid en nietsdoende begeerlijkheid zijner onrustige landgenooten.

De twee genoemde geassocieerden, welke de Derde Klasse verloren heeft, hebben dit gemeen gehad, dat beide eene terechtwijzing hebben moeten ondergaan van mannen, tot deze zelfde Klasse behoorende. GOTTFRIED HERMANN had de verdiensten van VALCKENAER miskend in zijne uitgave der *Phoenissen* van EURIPIDES: ons Medelid GEEL heeft, in zijne uitgave, de eer van dien beroemden Nederlander met de hem eigene scherpzinnigheid gehandhaafd. LETRONNE had zich over de gegraveerde steenen van het Koninklijk kabinet in 's Gravenhage op eene wijze uitgelaten, welke over de echtheid van vele dier steenen twijfel kon doen ontstaan: onze geleerde en ijverige Correspondent, L. J. F. JANSSEN, Conservator bij het Archeologisch Museum te Leiden, heeft de eer der Haagsche Verzameling zoo verdedigd, dat en de waarde dier Verzameling daardoor gehandhaafd, en aan de oordeelkunde van LETRONNE regt is gedaan.

Een derden Geassocieerde had de Klasse reeds verloren, zonder het te weten, toen zij hare vorige openbare zitting hield. Het was CHRISTIAN FRIEDRICH WILHELM JACOBS, weinige dagen voor die vergadering (30 Maart 1847), te Gotha overleden. Weinigen, behalve de oudsten onder ons, zullen er zijn, die Grieksch geleerd hebben en den naam van JACOBS niet kennen. Maar het zal wel eens gebeurd zijn, dat een lezer zich verlustigd heeft met *Alwin und Theodor*, met de *Nachlass von Rosalie von Alban*, met de